

Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'un ism-i Hakîm ve ism-i Rahîme mazhar olduğunu beyan ediyor. Bunu nasıl izah edersiniz?

Evvelâ, şu hakikatin tebarüz etmesine ihtiyaç vardır. **Hakîm** ve **Rahîm** isimlerine mazhar olan, Üstad Hazretlerinin bizzat kendisidir. Lâkin O'nun ruhunda tezahür eden bu iki ism-i şerifin nurları, Risale-i Nur'u semere verdiğinden, Hz. Üstad Risale-i Nur'un ism-i Hakîm ve Rahime mazhar olduğunu ifade etmiştir.

Risale-i Nur'da izah edildiği gibi,

“İnsan üstünde nakışları görünen Esmâ-i İlâhiyeye âyinedarlık eder... İnsanın mahiyet-i camiasında nakışları zahir olan yetmişden ziyade esma vardır. Meselâ yaratılışından **Sâni'**, **Hâlık** ismini ve hüsn-ü takviminden **Rahman ve Rahîm** isimlerini ve hüsn-ü terbiyesinden **Kerîm, Lâtif** isimlerini ve hakeza... Bütün âza ve âlâtı ile, cihazat ve cevârihi ile letâif ve mânevîyatı ile havas ve hissiyatıyla ayrı ayrı esmanın ayrı ayrı nakışlarını gösteriyor. Demek nasıl esmada bir ismi azam var, öyle de; o esmanın nukuşunda dahi bir nakş-ı âzam varki: **O da insandır.**”(Sözler)

Bununla beraber esma-i ilâhiyenin tecellileri ruhun vüs'atı, kalbin kuvveti, aklın ulviyeti nisbetinde ayrı ayrıdır. İnsanların ind-i ilâhideki dereceleri esma-i ilâhiyeye ayinedarlıkları nisbetindedirler. Esmâ-i ilâhiyenin cilveleri, mazharların kabiliyetine göre değişik mertebelerde tecelli eder. Esmada bir ism-i âzam olduğu gibi her isminde de bir azamlık mertebesi vardır. İnsanlar bu nihaî tecellilere yaklaştıkları nisbette manen tenevvür ve tefeyyüz ederler.

Her isme azamî derecede mazhar olan tek zât vardır; O da bütün enbiyanın serveri olan Resul-i Ekrem (S.A.V.)'dir. Bütün varlık âleminde tecelli eden esmanın tamamı, O'nun mahiyetinde tezahür etmiştir.

Evet, esma-i ilâhiyenin bütün nurları Muhammed (S.A.V.)'in ayine-i kalbine aksederek O'nun ruhuna öyle bir vüs'at ve ulviyet kazandırmıştır ki, O'nu, Peygamberler dahil, bütün mahlûkatm sebep-i hilkatî olma makamına çıkarmıştır.

Peygamberimiz (S.A.V.)'den sonra esma-i ilâhiyeye en ziyade ayinedar olma şerefi diğer peygamberlerindir (A.S.) Bu zevat-ı kiram damuhtelif esmaya, ayrı ayrı mertebelerde mazhar olmuşlardır. Meselâ, bazısında **“Kadir”** ismi, bazısında **“Şâfi”** ismi, bazısında **“Hakîm”** ismi daha ziyade tecelli etmiştir.

Resûlullah Efendimizin (S.A.V.) birer varisi olarak insanları irşâda vazifedar olan insan-ı kamiller de ekser esmaya mazhar olmakla birlikte, irşâdla vazifedar oldukları insanların ihtiyaçlarına ve zamanın iktizasına göre bazı esmaya daha ziyade mazhar olmuşlardır. Bazısında “**Rauf**” ismi, bazısında “**Celil**” ismi, bazısında “**Vedud**” ismi daha galibtir. Bu asırdaki imân ve Kur’an hizmetinin iktizasına göre, Cenâb-ı Hak, Bediüzzaman Hazretlerine, hususi inayetiyle, küllî bir istidat ve kabiliyet bahşetmiş ve O’nu ism-i **Hakîm** ve ism-i **Rahîmin** mazhariyetine azamî derecede hissedar kılmıştır.

Evet, Bediüzzaman Hazretlerinde bütün esma ile birlikte **Hakîm** ve **Rahîm** isimlerinin tecellileri daha ziyade nazara çarpmaktadır. Risale-i Nur bir haliçeye teşbih edilirse, **Hakîm** ve **Rahîm** isimleri birer atkı ipliği, diğer esma ise nakışlar manasınadır. ***İsm-i Hakîm** özellikle ferde bakarken, **ism-i Rahîm** cemaate bakar.*

İsm-i Hakîme mazhar olan bir insanın dimağı hikmetle ihtizaza gelir. Evet, **Hikmet**, hakîm isminin semasından kalbe akseden bir mertebe-i ulyâdır. Bu aciz insanı akıyla semalarda gezdiren ve ona esrar-ı ilâhiyeyi temaşa ettiren yegâne rehber hikmettir.

Hikmet, en büyük bir irfan vesilesi, tefekkür vasıtasıdır. İnsanları kemâlat mertebelerine ulaştıran, saadet gülşenine sevkeden mümtaz hususiyetlerden biri, tefekkürdür. Evet tefekkürsüz kemâlat mümkün değildir.

Hikmet, insanîyetin nur-u saadetidir. O harabezâr ruhları ihya eden mukaddes bir rahmettir. Fikirlerin aydınlanması, ahlâkın güzelleşmesi onunla olur. O öyle yüksek bir ilimdir ki, insanı hayatı boyunca çeşit çeşit mârifetlere, feyizlere mazhar eder. Hakikata talib ve fazilete âşık eder. Çünkü fazilet olmazsa, saadet muhaldir. Zira fazilet saadetin ruhu, izzet ve şerefın mayasıdır. Demek ki fazilet kâim oldukça, saadet daim olur.

Artık o insan her saat bir zevk, bir saadete; her an bir zevk, bir halâvete mazhar olur. Evet bu nazenin hikmettir ki insanda yüksek hisler uyandırır, tatlı tatlı neşeler ihya eder, düşünce kapılarını açar, insanı derin gafletlerden kurtarır.

Bediüzzaman Hazretlerinin Hakîm ismine mazhariyeti, O’nun fikir ve muhakemede, ilim ve tefekkürde fevkalâde derinliği, imana, mârifete, ibadete, ahlâka ve içtimaiyata dair her ne yazmışsa onları harika bir belagat ve fesahat içerisinde mantık ve muhakemenin de süzgecinden geçirerek, akla tesbit ve vicdana tasdik ettirmesidir.

Mesela, Vahdaniyet-i İlâhiyeyi Güneş gibi gösteren [Otuz İkinci Sözü](#), ahireti göze gösterir derecede isbat eden [Onuncu Sözü](#), Hikmet-i Âlemin tilsimini, insanın yaratılış sırrını, ibadetin hikmetini, fevkalâde izah ve ispat eden [On Birinci Sözü](#), namazın beş vakte tahsisinin hikmetini akla tam teslim ettiren [Dokuzuncu Sözü](#), tahkik ve tetkik eden her akl-ı selim sahibi bu hakikati tasdik eder.

Bediüzzaman Hazretlerinin ism-i Rahîme mazhariyeti ise; O'nu insanların imanlarının kurtulmasına, ahlâklarının inkişafına, seciyelerinin tasaffisine fevkalâde hassasiyet gösteren re'fetli ve şefkatli bir ruha sahip kılmıştır.

O bir şahika-i merhametle isyana mübtela olan bîçarelerin elim azablarını, kendi ruhunda hissetmiştir. Akıllara durgunluk veren bir şefkat ve merhametle onların felah ve necatlarına koşuyordu. Onların saadet ve selametlerine sa'y ve gayret göstermeyi kendine bir mukaddes vazife telakki ediyordu. Malumdur ki âlicenap insanların himmetini tahrik eden en kuvvetli muharrik, merhamet hissidir. Bu his Bediüzzaman Hazretlerinde fevkalâde geniş ve coşkundur.

O cihanı kucaklayan merhametiyle bir irfan meşalesi yakarak, bu memleketin âfâkına gerilen, insaniyet semâsını karartan sefahet ve dalalet bulutlarını izale etmeye olanca kuvvetiyle çalışıyordu.

Çünkü O sadece bir milletin değil, belki bütün insanlığın ihya ve ıslahına hayatını vakfeden ve onların âkibet ve necatını düşünen âlicenap ve şefkatli bir mütefekkir. Onda öyle bir kalb vardı ki, sadece insaniyet âlemiyle değil, tüm canlılar dünyasının elem ve meşakkatleriyle dahi alâkadardı.

Onun hayatında, bu ismin tezahürünü, bilhassa bu milleti cehennemden kurtarmak için gösterdiği azamî gayrette, azamî fedakârlıkta ve bu uğurda katlandığı ızdıraplarda, işkencelerde müşahede ediyoruz. O'nun ulvî şefkatini bizim nakıs lisanımızın hakkıyla ifade edemeyeceği izahıtan varestedir.

O'nun bu rakik ve geniş şefkati, ancak şu ateşin ifadelerinden bir derece hissedilebilir:

“Karşımda müthiş bir yangın var. Alevleri göklere yükseliyor. İçinde evlâdım yanıyor, îmanım tutuşmuş yanıyor. O yangını söndürmeye, îmanımı kurtarmaya koşuyorum. Yolda biri beni kösteklemek istemiş de ayağım ona çarpmış. Ne ehemmiyeti var? O müthiş yangın karşısında bu küçük hâdise bir kıymet ifade eder mi? Dar düşünceler! Dar görüşler!”(Tarihçe-i Hayat)

Onun bu geniş himmet ve şefkatinin memleket sınırlarını aşıp, bütün İslâm âlemini ihata ettiğini, şu ızdırap yüklü ifadeler bütün berraklığıyla ortaya koymaktadır.

“Âlemi İslâm'a indirilen darbelerin en evvel kalbime indiğini hissediyorum.”(Tarihçe-i Hayat)

Evet, Bediüzzaman Hazretlerinde ilim, hikmet ve mârifet yanında, sabır, müsamaha, müzaheret, tevazu ve mahviyet gibi meziyetler de kemâliyle mevcuttur. Bu dehşetli asırda Kur'an'a ve imana hizmet, ancak böylece mümkün olabilir. Zira bu zamanda herkes ilim ve mârifet kadar, şefkat ve hilme de muhtaçtır. Herkes tebessüm eden bir sima, samimi bir teveccüh, kırmayan ve incitmeyen bir lisan ve tatlı bir bakış aramaktadır.

Evet, ism-i Hakîm ve Rahîme mazhariyet, şifa hassası taşır. Bu isimlere mazhar olan Bediüzzaman Hazretlerinin meşrebi muhabbettir, mesleği müsbet harekettir, yolu istikamet ve ihlâstır, lisanı kavli leyyindir, mizacı tefekkür ve şefkattir.

Risale-i Nur hizmetinde asıl olan bunlardır ve muzafferiyet bunlara bağlıdır.

Zira insan fitratı, nezîhâne yumuşak sözlerden ve nezaket içerisindeki davranışlardan hoşlanır. Kalplerin cezbedilmesi, hakikatlere ısındırılması, ancak hakikatlerin mantık ve muhakeme süzgecinden geçirilerek, nezîhâne, kavli leyyinle takdim edilmesiyle mümkündür.

Hakikatlara bu şekilde muhatap olan kişilerin kalplerinde bir yumuşaklık hâsıl olur.

Bu milletin imanına ve irfanına Risale-i Nur'la hizmet etmek isteyen bir Nur Talebesinin, kendi fikir ve reyini, arzu ve hissiyatını bir tarafa bırakarak, her hâdiseyi Nur'un hikmet ve şefkat esaslarına bina edilen ölçü ve mizanlarıyla tartması ve ondaki düstur ve prensipleri bütün latifelerine sindirmekle kendisine hal edinmesi vacibtir, zarurîdir. Buna muvaffak olan bir Nur Talebesi, gerek mârifet âleminde, gerekse içtimaî hayatta bütün hâdiselere hikmet nazarıyla bakar ve baktırır; insanların, manevî yaralarının tedavisine öfke ve şiddetle değil, şefkat ve merhametle çalışır.